

5. *Стиль компромісу* виявляється в ситуаціях, коли сторони намагаються уникнути конфлікту, врегулювати розбіжності, частково задовольнити намагання одна одної. Сторони розуміють об'єктивну неможливість одночасного задоволення їхніх потреб, тому готові до вироблення взаємовигідного (компромісного) рішення, для якого разом із частковим задоволенням потреби характерна також, згода на часткову втрату певної цінності [2].

Зазначимо, що діяльність правоохоронних органів у цьому напрямі відіграє винятково важливу роль у справі боротьби зі злочинністю та іншими правопорушеннями. По суті, в широкому розумінні вся ця робота має профілактичне значення. Розкриття злочинів, особливо так званих резонансних, гласний розгляд у судах кримінальних, цивільних справ, викриття органами прокуратури порушень законів у діяльності органів управління – все це є не тільки забезпеченням реалізації вимог законів, принципу невідворотності покарання, а й має великий профілактичний вплив.

Нарешті, треба наголосити, що проблема попередження конфліктів має комплексний характер, і її успішне вирішення залежить від об'єднання зусиль правоохоронних та інших державних органів, громадських організацій, всієї громадськості. Конфлікт, як уже говорилося, простіше попередити, ніж витратити сили і засоби на його врегулювання і дозвіл. Усвідомлення громадянами того, що існуюча в суспільстві нормативно-правова (судова) система досить ефективна і будь-яке правопорушення не залишиться безкарним, багато в чому сприяє запобіганню конфліктів.

Список використаних джерел:

1. Психология конфликта. 2-е изд. – СПб.: Питер, 2008. – 544 с: ил. – (Серия «Мастера психологии»)
2. Скакун О.Ф. Юридична деонтологія: Підручник. - Х .: Еспада, 2008. – 504 с.

Студент 1-го курсу ННІ №2 НАВС

Клементьєва Марія Сергіївна
ВИДИ РЕСПУБЛІК

Актуальність дослідження теми республіка обумовлена характером змін, які відбуваються в суспільно-політичному житті всього світу, у розвитку державності та становленні правової держави. Можна говорити про приблизну рівність початкових умов, в яких утворилися сучасні республіканські держави. Політична стабільність та економічний добробут, повага до прав кожної людини і загальний високий рівень розвитку суспільства, які вдалося забезпечити принципами політичної демократії. Дана тема цікава для дослідження, тому що, по-перше, в деяких країнах інститут президентства є відносно молодим інститутом в конституційно-політичній практиці, по-друге, президентська система правління в державі забезпечує більшу ступінь політичної стабільності.

Республіка - це форма правління, в якій вища державна влада належить виборним органам, що обирається на певний термін і несе відповідальність перед виборцями.[2] Республіці притаманний демократичний спосіб утворення верховних органів держави; в розвинених державах взаємини між вищими органами будуються на принципі поділу влади, вони мають зв'язок з виборцями і відповідальні перед ними.

Ознаки всіх республік:

- виборність глави держави - президента;
- термін повноважень президента обмежений конституцією;
- президент є звичайним державним службовцем, за свою діяльність він отримує зарплату;

- президент несе за свою діяльність кримінальну або політичну відповідальність. [3]

Республіканська форма правління зародилася в рабовласницьких державах:

- історичні: афінська демократична республіка (V-IV ст. До н. Е.); спартанська аристократична республіка (V-IV ст. до н. е.);
- римська аристократична республіка (V-II ст. до н. е.);
- міста-республіки (феодальні республіки).[2]

Сучасні ж республіки поділяються на парламентські змішані і президентські. Розрізняються вони головним чином тим, який з органів верховної влади - парламент або президент - формує уряд і направляє його роботу і перед ким - парламентом або президентом - уряд несе відповідальність. [4]

За роллю глави держави - президента у здійсненні державної влади та управління державою президентську республіку поділяють на такі види:

- Суперпрезидентська республіка;
 - Президентсько - монархічна республіка;
 - Президентсько - мілітарна республіка ;
 - Напівпрезидентська (змішана - президентсько - парламентська) республіка;
 - Президентсько-партократична республіка ;
 - Республіка Рад;
 - Теократична республіка;
- Суперпрезидентська республіка.

Вона характеризується:

- А) особливою роллю глави держави;
- Б) концентрацією в його руках великих повноважень;
- В) іноді, президент був головним ідеологом в державі та главою єдиної партії.

Але на початку 90-х років ця форма зникла, як юридичне явище, і це пов'язано із крахом тоталітаризму (Ірак і ін.)

Суперпрезидентська республіка характеризується домінуванням президента в системі організації державної влади. В суперпрезидентській республіці відсутній баланс гілок влади, повноваження зі здійснення державної влади в системі поділу влади зміщено на користь глави держави. Президент як глава держави, формальний і фактичний чи тільки фактичний глава виконавчої влади, наділений такими повноваженнями, які дозволяють йому активно втручатися у сферу законодавчої влади і впливати на функціонування судової влади. [3]

До таких повноважень, зокрема, належать: право розпускати парламент; право законодавчої ініціативи; право видавати нормативно-правові акти, що мають силу закону; право одноособово призначати і звільняти з посади членів уряду, глав місцевих органів виконавчої влади і суддів; право вводити на власний розсуд надзвичайний стан тощо. Парламент і суди, зі свого боку, не мають дієвих засобів контролю за діяльністю президента.

Відсутня або є номінальною посада прем'єр-міністра чи віце-президента. Практично відсутні конституційні механізми усунення президента з поста. Свої повноваження президент нерідко здійснює за відсутності розвиненої партійної системи, незалежних засобів масової інформації, громадських організацій та інших засобів контролю держави з боку громадянського суспільства.

Термін «суперпрезидентська республіка» (сурогат президентської республіки, котрий у літературі отримав назву «надпрезидентської республіки» (інша назва — «жорстка президентська республіка») є поняттям науки, в конституційному праві і в законодавчих актах не вживається. Спочатку він використовувався для характеристики форми державного правління у багатьох латиноамериканських країнах, особливо тих, де внаслідок військового перевороту встановлювалися авторитарні політичні режими. Згодом його стали використовувати також для характеристики різновиду президентської форми республіканського правління зі зміщенням владних повноважень на користь президента.

Президентсько-монархічна республіка— особливий різновид президентської форми республіканського правління, який характеризується юридичним і фактичним зосередженням усіх основних владних повноважень у руках президента.[5]

Президентсько - монархічна республіка - це форма президентського абсолютизму, коли президенти були проголошені по життєвими керівниками держави (Заір, Туніс, Уганда, Екваторіальна Гвінея і ін.)

Як форма державного правління монархічна республіка переважає у країнах Африки, особливо тропічної її частини. У монархічній республіці президент є главою

держави, главою уряду і лідером правлячої партії, яка зазвичай є єдиною легальною партією в країні. Вибори президента або не проводяться зовсім, або мають суто ритуальний характер. Президент обіймає пост глави держави невизначено тривалий час, а зміна президента відбувається в результаті політичної кризи в керівництві правлячої партії або військового перевороту. Конституційних механізмів зміщення президента з поста практично немає. Уряд формується президентом і лише перед ним несе відповідальність. Президент наділений необмеженим правом розпуску парламенту, правом видавати декрети, що мають силу закону, вводити на власний розсуд надзвичайний і воєнний стан, одноособово призначати на посади і звільняти глав місцевих органів виконавчої влади, суддів тощо.

Президентсько - мілітарна республіка, як правило, встановлюється в державі в результаті військових переворотів (Бразилія 1964р.). [5] Тобто, після повалення влади в державі, створюється новий вищий орган - військова рада, її голова - лідер перевороту проголошується президент. Президентсько-мілітарна республіка- це республіка яка виникла у результаті військових переворотів та становить військове правління;

Мілітаризм — державна ідеологія, направлена на виправдання політики постійного нарощування військової сили держави і, одночасно з цим, допустимості використання військової сили при вирішенні міжнародних і внутрішніх конфліктів.

Це політика нарощування військової сили і активізація військових приготувань. Мілітаризм є характерною рисою ідеології консерватизму.

Напівпрезидентська або змішана — це така республіка, коли президент — глава держави обирається народом, так як і парламент. В такій республіці уряд обирається (призначається) парламентом за рекомендацією президента. Уряд підзвітний одночасно президенту і парламенту. Президент не очолює уряд і не несе юридичної відповідальності за його діяльність. Наприклад, Франція, Фінляндія, Україна, Російська Федерація.[1,с.111]

Президентсько-партократична республіка — різновид президентської республіки в країнах із соціалістичною ідеологією, де президент обирається вищим органом єдиної в державі правлячої партії (Ангола, Бенін, Конго, Мозамбик).[5]

Партократизм -характеризується відсутністю поділу влади і фактичним зосередженням державної влади на всіх рівнях у руках керівництва однієї політичної партії. За партократизму всі органи державної влади фактично підконтрольні керівництву комітетів правлячої партії.Партократичний державний режим збігається з тоталітарним політичним режимом. Він безпосередньо пов'язаний з радянською республікою як формою правління, тобто діє в соціалістичних країнах. Партократизм можливий також за інших форм республіканського правління за умов жорстко-авторитарного політичного режиму

Республіка Рад - різновид соціалістичної форми державного правління.

Розрізняють три різновиди цієї форми: Паризьку комуну, Радянську республіку і народнодемократичну (народну) республіку, які в ідеалі виступають як державні форми диктатури пролетаріату. На сучасному етапі збереглась в КНР, Кубі, Північній Кореї.

Ознаки республіки Рад:

- провідна роль належить представницьким органам;
- поєднання політичного, господарського та культурного керівництва суспільним життям в єдиному державному механізмі, що дозволяє владі розпоряджатися усупільненими засобами виробництва, регулювати і контролювати розподіл матеріальних і духовних благ;
- вищі і місцеві органи влади побудовані за принципом демократичного централізму;
- законодавча і виконавча влада об'єднані в особі представницьких установ;
- керівна роль в організації державного і суспільного життя країни належить партії робітничого класу, яка визначає і направляє внутрішню і зовнішню політику держави;

Теократична республіка – це республіка в якій релігійні діячі мають вирішальний вплив на політику держави; влада в державі знаходиться в руках релігійного інституту і духовенства; важливі суспільні справи вирішуються за божественними вказівками, відповідно одкровенень чи законів; світська влада підпорядкована духовній; правотворчість визначається відповідністю правових норм релігійним нормам і джерел права, визнаним в даній країні, перш за все Корану. [3]

Парламентська республіка - це такий різновид республіканської форми правління, при якому провідна роль у здійсненні вищої державної влади і формування її органів належить парламенту як вищому органу представницької і законодавчої влади. Президент при такій формі правління найчастіше обирається самим парламентом або дещо більш широким зборами, включає ще і представників суб'єктів федерації та ін. Але навіть в тих випадках, коли в таких республіках президент обирається не парламентом, а безпосередньо народом, його повноваження виявляються досить обмеженими, а реальна виконавча влада здійснюється урядом.[1, с.109]

Отже, в світі не існує абсолютно ідеальних республік, кожна відображає своєрідність тієї країни, в якій вона діє. Така різноманітність республік – є результатом конкретного історичного розвитку країн, співвідношенням політичних сил у період докорінних соціальних перетворень. Між собою вони різняться структурою вищих органів державної влади, порядком їх утворення і розподілом компетенції між ними. Різна організація правління дає можливість усвідомити, як створюються вищі органи держави і яка їх будова, який принцип лежить в основі взаємодії між державними органами, як будуються взаємини між верховною владою і населенням країни, в якій мірі організація вищих органів держави дозволяє забезпечити права і свободи громадян.

Список використаних джерел:

1. Загальна теорія держави і права: [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів] / М. В. Цвік, О. В. Пет-ришин, Л. В. Авраменко та ін.; За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. — Харків: Право, 2009. — 584 с.
2. Республіка [Електронний ресурс] / Wikipedia– Режим доступу до ресурсу: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Республіка>
3. Форма державного правління [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Форма_державного_правління
4. Президентська республіка — Різновид республіканської форми правління [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://referat-ok.com.ua/pravo/prezidentska-respublika-riznovid-respublikanskoji-formi-pravlinnya>.
5. Конституційне право зарубіжних країн [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: http://bookss.co.ua/book_konstitucijne-pravo-zarubizhnih-kran_796/4_tema-4-forma-derzhavi-v-zarubizhnih-kranah

Здобувач кафедри теорії держави і права НАВС

Козак Юлія-Михайлина Романівна

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ДУМКИ МИСЛИТЕЛІВ НОВОГО ЧАСУ (XVIII СТ. –XIX СТ.) ЩОДО ОСМИСЛЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ ЛЕГІТИМАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Дослідженню поняття легітимації державної влади приділялась увага у різні часи в багатьох наукових сферах, проте у даній статі привертається увага щодо державно-правових думок мислителів Європи у добу Нового Часу.

У працях науковців кінця XVIII — першої половини XIX ст. інститут легітимації осмислювався через природні права людини. Адже основним напрямом думок даного періоду вважається концепція природних прав людини, що дістала подальшого розвитку, адже природне право набуває ознак справедливості щодо функціонування влади і взаємовідносин із суспільством. Вважається, що саме ідея природного права лягла в основу правової теорії легітимності.

Якщо в правовій думці Німеччини така теорія сформувалася в межах класичної теорії правової держави і завдячує цьому таким визначним вченим, як: М. Вебер, В. Гумбольдт, І. Кант, Р. Моль, Г. Єллінек, то в працях французьких дослідників цього питання — Б. Констана, Ф. Гізо, — вона розглядалася через феномен громадянського суспільства, яке є безпосереднім джерелом «соціальної влади». Саме німецькі та французькі вчені, які також знайшли своїх прихильників серед українських та російських юристів наприкінці XIX ст.,